

A SZABADSÁG ZÁLOGJA

Szöveg: Meszleny Zita
Fotó: Kováts Gábor

„Csavargók vagyunk, akik ha tehetik, bujkálnak a változatlanóság előtt” – vallják magukról a Tengerikajak.hu csapatának tagjai, akik az Öreg-Túrtól az Égei-tengerig huszonkét ország több mint ötven helyszínén szerveznek vizitúrákat. És bár bejárták a világot, állítják: valójában nem az számít, hogy az ember az óceánon vagy a Bodrogon evez épp, maradni pedig ugyanúgy tudni kell, mint menni.

Mikor alig egy órája még a fővárosból próbáltam kiverekedni magam, nem gondoltam, hogy a Zebegényi-sziget mellett evezve követhetem majd végig, ahogy a nap az utolsó sugaraival narancssárgára festi az eget, majd eltűnik a hegyek mögött. A rövid ízelítő kör után irigykedve nézem a Szent Iván-éji vizitúrára gyülekezőket. A jókedvű társaság tagjai elrendezgetik a csomagjaikat, majd lámpásokkal díszítik fel a hajókat. Eközben a túravezetők olyan gondosan készítik elő az indulást, mintha csak az egyik új-guineai vagy itihakai útjukra vinnék a csapatot. Már mindenki csak a sötét beálltára vár, hogy aztán a két tucat jármű a Dunán úszó apró fénypöttyökké válva eltűnjön az éjszakában. A vízre szállásig a Tengerikajak.hu alapítójával, Tuboly Ádámmal beszélgetünk.

VALAHOGY ÍGY INDUL MINDEN EVEZŐSTÚRA?

Ez a Szent Iván-éji mindig különleges, mert amúgy az útjaink általában többnaposak, és nem is éjszakaiak. Az egész kajakosdi attól működik, hogy a húsz összeverődött ember között az idő és az élmény hatására valódi kötelékek alakul-

nak ki. Olyan szép, amikor az utasaink, hippik, orvosok, művészek, ügyvédek, szívsebészek a hosszú evezés után leülnek együtt a tűzhöz, és ahogy előkerül a gitár, a fröccs, a köztük lévő különbségek feloldódnak, és hasonlóságokká alakulnak. Egy kilencnapos túra akkora élmény, hogy a végén az emberek könnyes szemmel mennek haza, és utána olyan üzeneteket kapok, hogy „Ádám, nem találok a helyem a városban, két napja az erkélyen alszom, hogy valamit megőrizzek az érzésből”. Nem szándékosan, de egy nagy családdá, egy vizes szellemi műhelyé alakult a mi kis játszóterünk. Az elmagányosodó világban találkozópontra lettünk, vagy inkább vész-kijárat, amelyen át ki lehet lépni a mókuserékből, és az örült pörgés helyett körbe lehet nézni.

ÖN IS A MÓKUSERÉKBŐL MENEKÜLT A KAJAKHOZ?

Á, ez annál sokkal véletlenszerűbb történet. Engem régen is minden vonzott, ami outdoor: siklóernyőztem, sziklát másztam, síeltem. Aztán a kilencvenes évek végén az egyik ismerősöm rám hagyományozta a tengeri kajakját. Így jött az evezés az életembe, és ahogy megérkezett,

„A jó helyek száma nem növekszik az életkorunkkal és az idő múlásával. A meglévőkre kell tehát vigyázni”

mindent maga mögé utasított. Ez a világ legjobb dolga. Olyan, mint a lakóautózás, csak vízen. Egyszer megveszed a hajót, aztán belepakolod az egész életed, vízre szállsz Pesten, és ha időd engedi, Vietnámgig meg sem állsz. A kajak nekem a szabadság záloga. Arra gondoltam, ha én így tudom szeretni, másnak is tetszeni fog. Az egyik barátomnak utazási irodája volt, Horvátországba vitt turistákat, így jött az ötlet, hogy a szolgáltatásai közé tegyük be a tengeri kajakot.

AHOGY MUNKÁVÁ VÁLT A KAJAKOZÁS, NEM VESZETT KI BELŐLE A SZABADSÁGÉLMÉNY, AMELY KORÁBBAN MAGÁVAL RAGADTA?

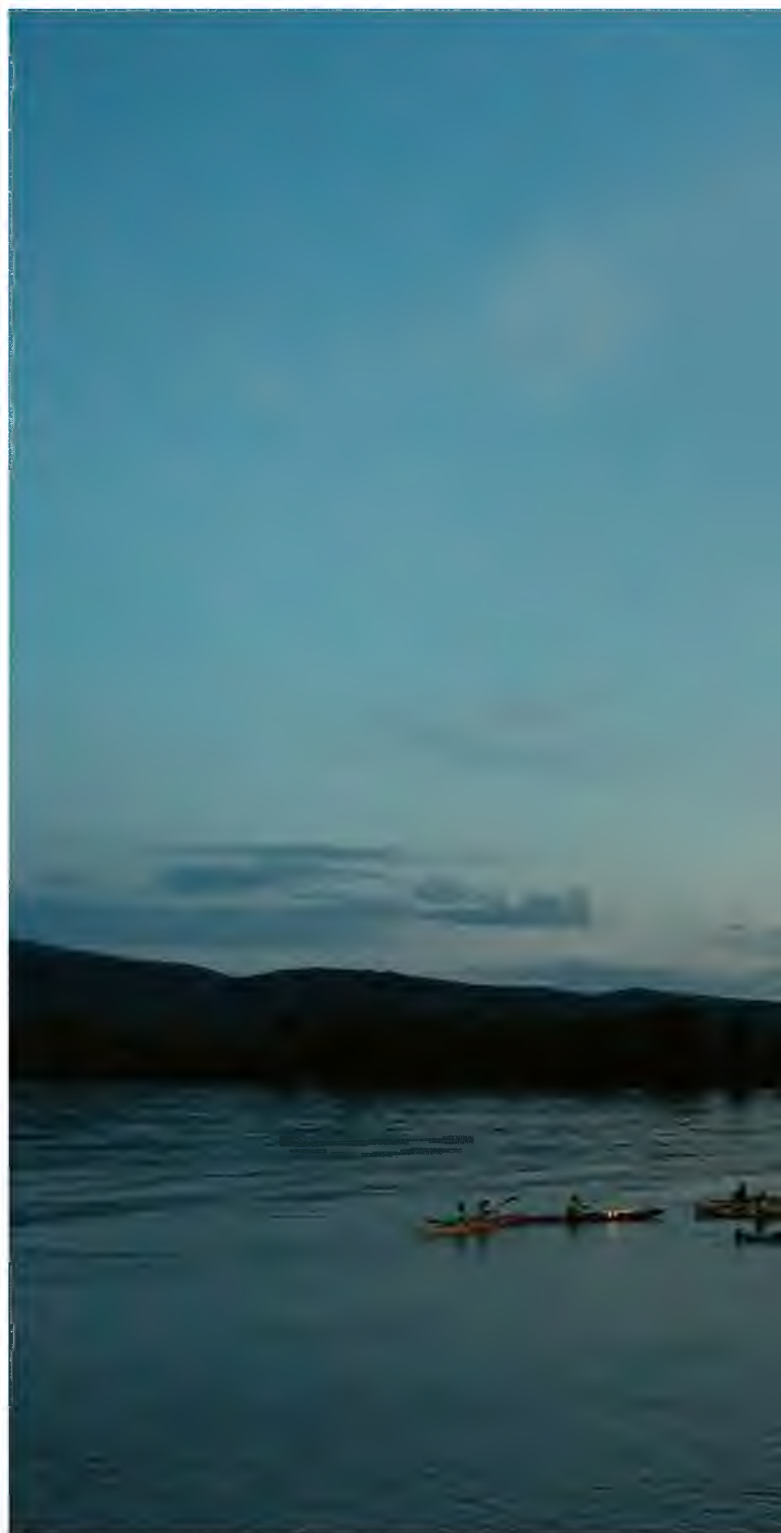
Egyáltalán nem. Inkább mások néztek örültek, hogy ebből a hobbimból szeretnék megélni. A nyarakat onnantól jó ideig a tengerparton töltöttem. Jó kis tanulási időszak volt. Egy életre megjegyeztem, mit szabad, mit nem.

MI AZ, AMIT NEM SZABAD?

Nem érdemes például nagyképűnek lenni, mert a víz csúnya dolgokat tud művelni, ha az ember elhiszi, ő irányít. Kellettek ezek az élmények, sokat formáltak. De a gond inkább az volt, hogy a rengeteg turista miatt futószalag-szerűen zajlottak a túrák. Mosolyogtam, beültem a vendéget, indulás, világítótorony, kocsmaszíget, kiszállás. Másnap ugyanaz a mosoly, ugyanaz a kör, ugyanazok a poénok ugyanannak az arctalan tömegnek. Egy idő után megelégteltem, mert éreztem, hogy a tengeri kajakban ennél jóval több van. Ekkor néhányan kitaláltuk, mi lenne, ha létrehoznánk egy csapatot azokból, akik az evezést közösségi élményként fogják fel, és készek arra, hogy új helyeket fedezzenek fel.

HOGY KELL ELKÉPZELNI EGY ILYEN EXPEDÍCIÓT?

Néha hallomásból vagy véletlenül akadtunk rá új helyekre. Egyik barátom, Magyarkúti Gergely,

„Svédországban bizonyos összeget befizetve kajakosként használhatsz jó pár száz kikötőhelyet, ahol tűzrakók, hozzájuk összehasogatott fa, ökövecék, eső ellen pedig csűrők várnak. Csak annyi az elvárás, hogy mikor elmész, hagyd úgy a terepet, hogy az utánad jövő is élvezhesse a helyet. Itthon ennek még nem alakult ki a kultúrája, pedig a vízisportoknak és a természetnek is jót tenne” – osztja meg tapasztalatait a túravezető

„1986 óta lakom a Dunakanyarban. A szüleim Szokolyán éltek, nekem ma Börzsönyligeten, a patak partján van egy kis házam, körülötte erdő. Elég jó élőhely. Ha a környező part menti településekre nyaranta kiakasztják a megtelttáblát, itt akkor is meg lehet még élni valamit a régi hangulatból” – mesél a Szent Iván-éji túra helyszínéhez fűződő viszonyáról Tuboly Ádám

aki szintén a csapat tagja, képes órákat a Google Föld előtt tölteni, hogy minden apró vízfoltot szemügyre vegyen, így fedez fel zseniális vizeket. Vannak olyanok, amelyeken szerintem előttünk ember nem kajakozott, azóta viszont valóságos evezősközpontok lettek, például Indonéziában a Celebesz sziget környéke.

EZT POZITÍV VAGY NEGATÍV FOLYAMATKÉNT ÉLI MEG?

Inkább keserű végignézni, ahogy eltűnnek az apró rejtekhelyek, ahova el lehetett tűnni a világ elől. Nem tudom, ez jó vagy sem, őszintén, fogalmam sincs. Örülök, hogy divat lett a természetbe járni, de ha valamit nyerünk, valamit

veszítünk is kell. Ezt nem lehet megúszni. Érthető, hogy manapság egyre inkább vágyunk az érintetlenség élményére, csak azzal, ha odamegyünk egy ilyen tájra, máris érintjük, és éppen azt szüntetjük meg, amiért jöttünk. Ezért mi is felelősek vagyunk. Számomra örök kérdés, hogy mi lenne a jó út.

VAN ATTENBOROUGH-I TAPASZTALATA, OLYAN ÉLMÉNYE, HOGY A SZEME LÁTTÁRA VÁLTOZIK MEG A TÁJ?

Hogyne. Lassan tizenöt éve járunk például Délkelet-Ázsiába, és amit először láttunk ott, annak ma nyoma sincs. Ahol akkor három ház állt, ma ötven. Ahol egykor kilométer hosszú

„Az evezés visszalopja a fiatalságot és pont azt az osztálykirándulás-hangulatot a felnőttek életébe, ami miatt különös romantikája van”

homokos partok húzódtak, és a rájákon, cápákon kívül senki nem járt, ma hajók parkolnak. Vagy ott van Albániában a Shalë folyó. A piszt-rángos, kék vizű kanyon felfedezése az a fajta élmény volt, amikor azt mondd: na, most álljon meg az idő, megérkeztünk. Aztán eltelt két-három év, és teljesen felforgatták az egykori paradicsomot. Helikopterleszállók, hotelek, szó szerint öntik oda turistákat. Persze meg tudom érteni azt is, akié a terület volt. Addig valószínűleg kecskéket legeltetett a szép füves parton a napi betevőért, most meg lehet, hogy a gyereke egyetemre jár majd az itt szerzett pénzből. Meg tudom érteni, csak egyetérteni nem tudok vele. Szerintem az igényes turizmus sokkal fenntarthatóbb, és hosszú távon még több pénz is van benne.

LEHET MÉG MANAPSÁG EGYÁLTALÁN ÉRINTETLEN HELYEKET FELFEDEZNI?

Az a baj, hogy a jó helyek száma nem növekszik az életkorunkkal és az idő múlásával. A meglévőkre kell tehát vigyázni. Nálunk szabály, hogy minden évben bejárunk legalább két olyan utat, ahol azelőtt még nem voltunk. Most is van egy izgalmas útitervünk, szintén Albániába. De rengeteg kincs van Magyarországon is, ami mellett úgy sétálunk el, hogy nem is fogjuk fel, milyen értékes. Ha tudnák az emberek, milyen hihetetlen jó hely például az Ipoly-völgy, már rég nem így nézne ki az a táj. Vagy ott van Nógrád megye mélye. Jóval látványosabb, mint jó néhány felkapott hazai környék. Ha valaki járt mondjuk Cserhátszentivánon vagy a környező aprófalvakban, az szerintem megdöbben, hogy van ilyen hely itthon. Olyan atmoszférája van annak a vidéknek, amit nehéz szavakba önteni. Vagy ott van a vadregényes Öreg-Túr a vízimalommal és az utánozhatatlan varázsával. Egyszerűen csodálatos. De ha azt mondom, Vajdas-fok vagy

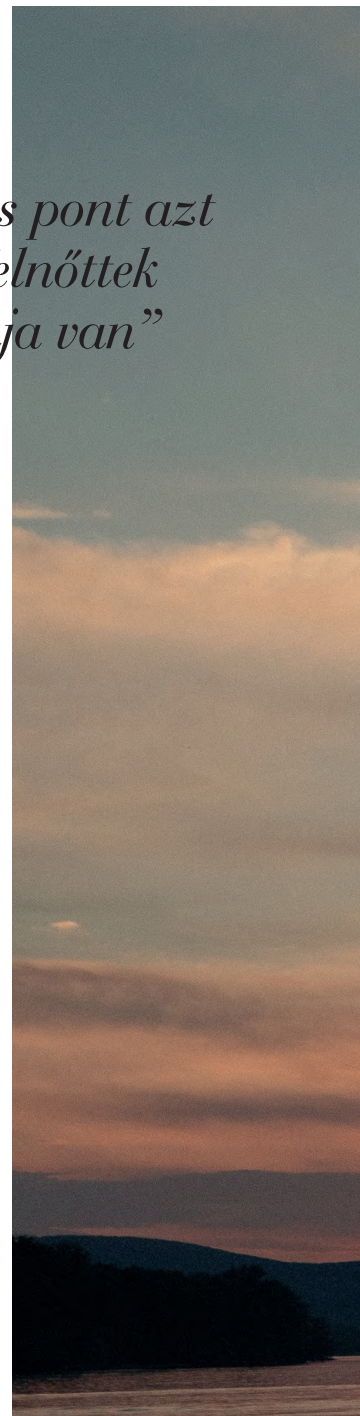
Keszeg-ér, akkor nem sokan tudják, a térkép melyik szegletét nézzék.

MIUTÁN BEJÁRTA A FÉL VILÁGOT, ÍGY LÁZBA TUDJÁK MÉG HOZNI A HAZAI VIZEK?

Látszólag teljesen más élmény a szardíniai Cala Luna partjain a kék tengert nézni, mint Szatmárban evezni, aztán helyi nénikkel kenyérlángost sütni. De ha az ember mélyebbre megy magában, és tud örülni a szépségnek, át tudja élni azt, ami épp előtte van, akkor a kettő ugyanakkora flash, ugyanannyit ad. Azt hisszük, ha messze megyünk, az értékeesebb, pedig nem. Persze mást fogsz látni. De Szatmárban is mást fogsz látni, a Sajkodi-öbölben és a Vajdas-fokon is mást. Épp ez a jó, hogy mindenhol mást kapsz, és mind szép, csak ez kék, az piros, az meg zöld, de ugyanúgy szerethető. Amúgy teljesen mindegy szerintem, hova és mivel megy az ember – Magyarországra vagy külföldre, laddal, suppal vagy régi piros-kék gumimatraccal –, csak szálljon vízre, mert valahogy régóta benne van az emberiségben, hogy az jó dolog.

AZ EVEZÉS HALLATÁN SOKUNK AZ ISKOLAI VÍZITÚRÁKAT FELIDÉZVE KEZD NOSZTALGIÁZNI. AZ OSZTÁLYKIRÁNDULÁSOKON TÚL IS VAN ITTHON KAJAKTÚRÁS ÉLET?

Abszolút. Magyarország vízitúrás nemzet volt, én úgy gondolom, ma is az. Az evezés visszalopja a fiatalságot és pont azt az osztálykirándulás-hangulatot a felnőttek életébe, ami miatt különös romantikája van. Szerintem nagyon hiányzik az embereknek, hogy megtanuljanak újra tüzet rakni, füstösen lefeküdni, elázni a sátorban. Mi ragaszkodunk is hozzá, hogy nem járunk apartmanba. Az élményhez hozzátartozik a pillanat, amikor felébredsz, kihúzod a sátrad ajtaját, és ott van előtted a folyó a szúnyogjaival, a megázott fröccsösüveg, a nyirkos cipőd.

„MEGINT ESTE VAN, EGY ÚJABB ALKONY, EGY ÚJABB NAP, AHOL EGYÜTT ÜLÜNK A VÍZ PARTJÁN, A HEGY TÖVÉBEN, ÉS FÁRADTAN ÖSSZEMOSOLY-GUNK. MEGINT ENGEDTE-HAGYTA, MEGINT MEGMUTATTA A TERMÉSZET, HOGY MIÉRT ÉRDEMES A VÁLASZTÁSRA” - ÍRJA A TENGÉRIKAIK.HU OLDALON, AHOL TÖBBSZÖR IS HANGSÚLYOZZA A DÖNTÉS FONTOSSÁGÁT, DE KÖZBEN MINTHA A KITETTSÉG IS LEGALÁBB ILYEN FONTOS LENNE. Úgy érzem, manapság nem egyszerű a minél gyorsabban minél többet elvvel szemben dönteni. Pedig az evezéshez erre van szükség. Ezért ha már úton vagyunk, akkor a megtett táv helyett azt tűzzük ki célul, hogy minél tartal-

masabb megéléseink legyenek. Juthasson idő hosszabb barátkozásra egy fával vagy egy réttel. Végül is ezért indultunk. Szeretünk menni, de ha valahol jó, akkor érdemes maradni. Az érzésre kell hallgatni, nem a fejünkben összeállított tervre. Nemrég például az Öreg-Túron elkapott minket egy nagy eső, amit csodaszép szivárvány követett. Minden hihetetlenül éles színekben világitott. Csendben eveztünk, és mindenki érezte, hogy ez egy igazi közös pillanat, amit nem lehet megtervezni, csak megteremtődik. Az ilyen tapasztalás mindig helyre teszi az embert. ■